XXVI. évfolyam Celldömölk, 1930. október 26. 43. szám. Ára 20 fillér

KEMENESALJA

Megjelenik minden vasárnap reggel.
Előfizetési ár: negyedévre 2 pengő, félévre 4 pengő, egész évre 8 pengő.
Hirdetés díja előre fizetendő.

POLITIKAI LAP.
Felelős szerkesztő és kiadó:
DINKGREVE NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön
ide intezendők a szellemi részt illető közlemények hirdetések és mindennemű pénzilletékek

Hogyan állítható meg az egyre fokozódó magyar gazdasági válság?

A mai gazdasági válság központi tengelye a magyar mezőgazdasági értékesítés krizise. A pénz nélkül maradt gazdatársadalom megcsökkent fogyasztása visszahatott az ipari termelésre is. A megcsökkent ipari termelés folyton fokozódó munkásleépítést okozott. Ily módon a munkát kereső munkások száma folyton növekedett: a folyton fokozódó munkakeresés veszedelmes munkanélküliséggé fajult. A munkanélküli munkás nem fizetőképes fogyasztó. A fizetőképes fogyasztótömegek ily módon való megcsökkenése az ipari termelés ujabb redukciójára vezet. Ujra elölről kezdődik ugyanez a folyamat, amelyben megállás nincs a tökéletes elszegényedésig. Pedig meg kell állitanunk ezt a folyamatot és ehhez egy archimedesi pontra van szükség. Ez a kivül álló segitség addig a magyar fogyasztó lelkiismeretének felébresztése a „Magyar Hét" tanitása által. És ha a teljes magyar fogyasztóközönséget reprezentáló magyar társadalmat egész vásárló erejével a magyar ipari termelés minden alkalommal való fogyasztására irányitjuk, akkor a magyar gazdasági válság tul fog jutni azon a holtponton, amelyből ma kievickélni látszólag nem tud.

A gazdasági válságból kivezető ut tehát: archimedesi pontot találni a magyar fogyasztóban, akinek fogyasztása a gazdasági élet folytonosságát egyedül biztositatja.

Apadnak az állami bevételek.

A pénzügyminiszter most tette közzé julius és augusztus hónapok bevételét, melyből kitünik, hogy a két hónapban 6 millió egyszázezer pengővel kevesebb folyt be az adóirányzatnál.

Az augusztusi közjogi bevételek összege csupán 86·9 millió volt, vagyis az előirányzott 90 milliónál 3·1 millióval, a mult év augusztusi bevételnél pedig 2·2 millióval kevesebb. Visszaesés mutatkozik ugy az előirányzathoz, mint az előző év augusztusi eredményéhez képest a forgalmiadónál, az illetékeknél és a dohányjövedékeknél, viszont némi emelkedés jelentkezik az egyenesadóknál, fogyasztási adóknál és az előirányzathoz képest a vámjövedelmeknél is. Az 1930. és 31. költségvetési év első két hónapjában (julius és augusztus)—összesen 134·5 millió közjogi bevétel folyt be, azaz 6·1 millióval kevesebb az előirányzatnál.

A postánál és az államvasutaknál a forgalom általában csökkent, a teljesitmények és kezelési eredmények is apadást mutatnak. A külkereskedelmi forgalom augusztusban elég kedvezően alakult, a mérlegben a kiviteli többlet 5·9 millióra rugott. A mult év augusztusában a behozatal 86·9 millióra rugott, mig az idén csak 70·4 millió pengő volt. A kivitel 87·3 millióról leszállott 76·3 millióra. Csökkent a behozatal szénben, fában, ásványolajban, pamutszövetben és fonálban, gyapjuszövetben, gépekben. A kivitelben a buza exportja jelentékenyen csökkent, elmaradást mutat a rozs, liszt és friss gyümölcs kivitele, mig az állat, különösen pedig a szavasmarhakivitel számottevően emelkedett.

A csődök és kényszeregyezségek száma apadást mutat, viszont a munkanélküliek száma némileg emelkedett. Az állami közigazgatás szeptemberi előirányzatában kiadásként 80·6 millió pengő van felvéve, 1·6 millióval több, mint a mult év szeptemberére, mig bevétel gyanánt 72·8 millióra számitanak, tehát 6·6 millióval kisebb összegre, mint a mult év szeptemberében. A szeptemberi előirányzat tehát 7·8 millió hiányt mutat, holott a mult év szeptemberére 0·4 millió bevételi többletet irányoztak elő.

Te is oka vagy a munkanélküliségnek, ha nem magyar árut vásárolsz! mert a külföldi áru csak a külföldi munkásnak ad kenyeret. Ezt tanitja a „Magyar Hét", mely október 18-tól 26-ig tart.

HIREK.

Október 31, a takarékosság napja!

Sokat szerezni csak kevesen tudnak, takarékoskodni azonban mindenkinek módjában áll.

Takarékoskodni akkor kell leginkább, amikor az a legnehezebb.

Szegény az ország, de ha sok a takarékos ember, még gazdag is lehet.

Takarékoskodjunk gyerekeink jóléte, családi boldogságunk megalapozása érdekében.

A takarékosság igen sok sorscsapástól megóv.

Járj elöl a takarékosságban s embertársaidnak is példát mutatsz.

Ki a fillért felreteszi,
Zsebe pengővel lesz teli.
S ki pengőit félve költi,
Öreg korát vigan tölti.

JOT TESZ!!!
önmagával és rádiójával, ha VALVO csöveket használ.
Kapható: Kocsor [illegible] rádiószaküzletében.

A nyolcas lemaradt.

Irta: Barna Gábor.

Nem látott senkit és semmit. Tizennyolc éves fiatalsága minden fojtott lázával élte a nagy eseményt, ami készült.

Ott állt a folyó partján, melynek tiszta tükrében egy karcsu, lilaruhás kisleány alakja ringott. Még a maga napfoltok gyemántjától csillogó, tündériesen élő fényképe sem érdekelte. Aki a jövőbe akarna látni, az ugy is hiába néz a tükörbe.

Lefelé folyt a folyó, felfelé folyt a verseny. De delfete mindenben összefolyt. Szinesen zagyva, szintelen szürkeségét, melyből mint valami távoli gyönyörü igéret, ugy kaprázott elő, ami még nem volt, de lesz: a nyolcasok versenye! Az igazi verseny.

Ezt várta Piroska és a nevéhez méltó rózsák nyiltak messzi titkok bódulatától abrándos kis arcán. Szemei azt nézte, amit nem látott. Füle a diadal ujjongására figyelt, ami majd felharsan akkor, ha...

Csengetés csilingelő fiúcsalóinak ideáig a torjajkedvű nyári szellő. Indulnak a nyolcasok.

Most indulnak. Három nyolcas. Kettő: az semmi. De a harmadik. Az már valami.

Abban a valamiben ül az, aki mindenben. A nyolc közül a második. A kettős. A Pista. A Pista!

A kettes. De olyan csak egy van.

Egyszer beszélt vele, de azóta mindig rágondol. Es ő észre se veszi. Más vizeken evez. Messze az életnek az a partja, ahol ő várja... Csak áll a parton, néz, néz, de a kegyetlen evesőcsapások nem hozzák őt közelebb. Mindig messzebb, messzebb... Sodor a folyó.

Jönnek. Most az egyszer mámorosan lehet élvezni a közeledés minden hiába remélt verfagyasztóan forró izgalmát.

Ok az elsők. Hurra!

A kettes nagyszerűen evez. A nap glorioásan ég aranyszéke haján. Jó a napsugarnak, megsimogatja láthatatlan ujja... Aki fenn van, magasan, annak jó... Mindig csak annak jó.

— Tempó, Pista! — Kiabálja magában, de kiféle csak az ajka reszket.

Nem is mer odanézni. Ugysem venné észre. Csak áll a parton, a fordulónál és forog könnyes szeme előtt a verseny, a folyó és az egész világ.

Az egész rossz világ, ahol olyan árva az, akinek olyan valakije van, aki nem az ő. Aki nem is veszi észre...

Halk csobbanás. Egy piros rózsa hull a vizbe. A diadalmas evezők közé.

Piroska dobta a rózsát és érezte a tüvisét.

Odaszánta a kettes ele, a csónakba, de nem sikerült. Neki semmi sem sikerül.

És megtörtént az, amiről a sportkrónika ugy fog majd emlékezni, hogy egy váratlan esemény a nyolcas győzelmébe került. A »váratlan esemény« a rózsa volt, ami a vizbe esett. Miatta esett a vizbe a nyolcas biztos első helye is. A kettes az evező helyett máshova nézett, összeütközik a lapátok és mindennek vége volt.

Vége volt, de folytatása is lett.

gos Egyesülete és a Mezőgazdasági Kamarák lesznek hivatalosak.

Olcsóbbodott a buza és a rozs. A buza és a rozspiacon ujabb olcsóbbodás történt. A buzapiacon a kinálat a nyomott árak miatt nagyon gyenge s különösen az uradalmi tételek hiányát érzi a piac. A nagyobb gazdaságok a rozsot sem akarják eladni, inkább takarmányozásra használják. A buza és rozs árjegyzését a létrejött kötések alapján a hivatalos árjegyző bizottság 20—20 fillérrel leszállitotta, a zab árát ellenben 5 fillérrel felemelte.

Vöröstarka (svelci-féle) 18 hónapos diplomás

tenyész bika

eladó Gécs Mihálynál Kemenes-magasiban.

A zab fajsulya kaluszi szállitásoknál. A honvédelmi miniszterium az OMGE megkeresésére értesitette a vegyesdandár vezető hadbiztosokat, hogy tekintettel az idei zabtermés gyengébb minőségére, az 1930—31. biztositási évre a zabnál megkövetelendő minőségi sulyt hektoliterenkint 41 kilogrammban állapitotta meg.

Molnár premiere a Szinházi Életben. Molnár Ferenc uj szindarabjának, a Jó Tündér-nek vigszinházi bemutatoja alkalmából Incze Sándor hetilapja bőven és részletesen számol be a világhirü iró legujabb sikeréről. A Jó Tündér legszebb jeleneteit és legizgalmasabb momentumait hozza pompás képekben a Szinházi Élet. A Push-Push nevü legujabb amerikai táncot bárki megtanulhatja a Szinházi Élet leirásából és képeiből. Fodor László uj darabja a Belvárosi szinházban, Erdős Renée cikke Anna May Wongról, Herczeg Ferenc nyilatkozata uj regényéről és uj darabjáról, Vészy Margit cikke egy uj amerikai foglalkozási ágról, Jannings pesti csufos bukása, a Németországban rendezett lábszépségverseny, Lengyel Menyhért cikke a golfról, novellák, cikkek, sport, rádió és divatrovat, regény és háromfelvonásos szindarab teszik gazdagga és változatossá a Szinházi Élet uj szamat, amelynek ára kettamellékletted és 32 oldalas gyermekujsággal együtt 1 pengő. Negyedévi előfizetési dij 10 pengő, kiadóhivatal Budapest, VI. Aradi-utca 8.

Bucsuszó. Celldömölkről való távozásom alkalmából, mindazon jóakaróimnak és jóbarátaimnak, kiktől az idő rövidsége miatt személyesen el nem bucsuzhattam, ezuton mondok Istenhozzádot. Kérem, tartsanak meg továbbra is jóemlékezetükben. **Molnár Mihály** drogusta.

90 évvel ezelőtt **Kossuth** Lajos magyar ipari védegyletet alapitott, hogy gazdagodjék a nemzet. A »Magyar Hét«, mely október hó 18-án kezdődött és 26-ig tart, folytatása a kossuthi tanitásoknak.

Tisza Kálmán.

Politikai és publicisztikai tanulmány.

34) Irta: **Vécsey Tamás.**

6. Az országos kiállitás és a Tisza jubileuma.

Az a társadalom, melynek képét néhány vonással e lapokra vetiteni igyekeztünk fejlődése eredményét mint királyával őszintén kibékült nemzet először az 1885 i országos kiállitason mutatta be a világnak. Ez a fejlődés össze volt forva teljesen a liberálizmus elterjedésével. »Hol volnánk ma — irta Tisza István[1]) — ha a politikai és gazdasági szabadság kivivásával meg nem szereztük volna a rohamos fejlődés azon huszéves korszakát, mely alatt jövedelmünk megkétszereződött, földünk értéke s hitelképességünk megnégyszereződött és honnan meritenénk reményt a küzdelemre, ha az egész ország emelkedett jolete, a többi társadalmi osztályok fokozott fogyasztási képessége nem jönne segitségünkre.«

A király 1885. május 2-án nyitotta meg a kiállitást, az országgyülés, a magyar, a közös és osztrák miniszterek; a diplomaciai kar és Bismarck külön megbizottja jelenlétében és ez alkalommal az uralkodóház, mint magyar dinasztia jelentkezett a szintéren. Rudolf trónörökös kérte fel királyi atyját a kiállitás megnyitására és a nemzet őszinte öröme kisérte azokat a szavait, hogy »az idegen nemzetek honosai, mikor a kiállitást tanulmányozni fogják, igazságos elismeréssel fognak Magyarország tetterejének és szellemének adózni«. Őfelsége válaszában kiemelte, hogy a kiállitásnak célja nem csupán az, hogy Szent István koronájának országai áldásdus fejlődését a világ előtt feltárja, hanem annak fennhangon hirdetése is, hogy ezek a szép országok a kulturállamok közötti minden tekintetben méltó helyet foglalnak el.

Az országos kiállitást, melyben a »totum corpus sacrae coronae«: király és nemzet együtt ünnepelte a béke müvét, 1885. őszén egy ujabb ünnep követte, ugyancsak a király és nemzet együttműködésével: *a Tisza Kálmán tisztelendő miniszterelnöki jubileuma.* Meleg szerencsekivánatával először a koronás munkatárs üdvözli Tiszát tiz éves jubileuma alkalmából, de megnyilatkozik a királyné szive is és megküldi jó kivánatait neki a trónörökös pár is. Aztán feliratok, albumok, levelek, táviratok hozták az üdvözleteket minden irányból és bársonyos mentékben, aranyos kardokkal jöttek fel Budára a küldöttségek, hogy az államférfiui jellem és tehetség előtt lerakják hódolatuk jeleit. A katholikus klérus érzelmeit az ékesen szóló Haynald bibornok érsek tolmázsolta, akit a görögkeleti patriarcha metropolita és a püspöki kar követett. A miniszterek nevében Trefort Agost beszélt, a főrendek és képviselők báró Vay Miklós vezetése alatt járultak elébe, a vármegyék, városok, köz- és magántestületek jókivánságait is a közélet kitűnőségei tolmácsolták. Elvonult előtte minden, ami csak az ember lelkét meghizlalhatja, pedig nem vágyott sem tapsra, sem dicsőségre soha. Hogy az elismerés fénye mégis az ő személyére sugarzott, ez annak jele, hogy úgy biráltatott el, mint Cavour és Gladstone, Bismarck és Gambetta s a többi nagy államférfiu, aki a maga signaturáját nyomta a maga korszakára. »Házunk konszolidációjának nagy müvén Tisza keze ereje és törhetetlen erélye szemlélhető«[1])

1) Magyar Agrárpolitika. Bp. 1897. Athenaeum.

1) Vécsey Tamás akadémiai emlékbeszédei Tisza Kálmán felett.

(Folyt. kov.)

Hirdessen a Kemenesaljában.

Négy szó! Négy szó! Négy szó!

DISKAY

MEGŐRÖKIT SZÉPIT FIATALIT.

Vésse jól emlékezetébe e **négy szót** és **Budapesten** el ne feledje fölkeresni e közkedvelt mester műtermeit, hol a

„legjobb anyagot legművészibb kivitelt legmérsékeltebb árakat

kapja s hol **FÉNYKÉPNAGYITÁSAIT posta utján** beküldött képek után is gyorsan és élethüen elkészitik.

MŰTERMEK:

VII. Rákóczi-ut 74. sz. Magyar Divatcsarnok házában Telefon József 35[illegible]—89.

II. Zsigmond-u. 36. sz. Lukács fürdővel szemben Telefon Automata 517—40.

E lap előfizetői 25% kedvezményben részesülnek. Ezért e szelvényt vágja ki és rendeléseihez mellékelje.

Intelligens leány, ki zongrázni tud, varráshoz ért, gyermekek mellé ajánlkozik.

16 hónapos diplomás vöröstarka

tenyész bika

Szabó Lajosnál Alsómesteriben eladó.

Önkéntes árverés.

Özv. Bernáth Jánosné tulajdonát képező

nagy gazdasági ház kerttel

1930. évi november hó 2-án délelőtt 10 órakor Celldömölkön, Kinizsi-utca 16. szám alatt szabad kézből

nyilvános árverésen eladatik.

Az épületen van 2 szoba, 1 konyha, éléskamra és gazdasági kamra, 1 nagyobb istálló, 1 kisebb istálló. Kocsiszin, alápincézett pajta. Az egész terület kb. 2 hold.

Standard rádió

készüléket és hangszórót a legkedvezőbben

Koczornál

szerezheti be.

Az összes iskolákban használandó

tankönyvek

iró- és rajzszerek

nagy választékban kaphatók Dinkgreve Nándor könyvkereskedésében.

XXVI. évfolyam Celldömölk, 1930. október 26. [illegible]

KEMENESALJA

Megjelenik minden vasárnap reggel.
Előfizetési ár: negyedévre 2 pengő, félévre 4 pengő, egész évre 8 pengő.
Hirdetés díja előre fizetendő.

POLITIKAI LAP.
Felelős szerkesztő és kiadó:
DINKGREVE NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön
ide intézendők a szellemi részt illető közlemények
hirdetések és mindennemű pénzügyletek

Hogyan állítható meg az egyre fokozódó magyar gazdasági válság?

A mai gazdasági válság központi tengelye a magyar mezőgazdasági értékesítés krizise. A pénz nélkül maradt vazdatársadalom megcsökkent fogyasztása visszahatott az ipari termelésre is. A megcsökkent ipari termelés folyton fokozódó munkásleépitést okozott. Ily módon a munkát kereső munkások száma folyton növekedett: a folyton fokozódó munkakeresés veszedelmes munkanélküliséggé fajult. A munkanélküli munkás nem fizetőképes fogyasztó. A fizetőképes fogyasztótömegek ily módon való megcsökkenése az ipari termelés ujabb redukciójára vezet. Ujra elölről kezdődik ugyanez a folyamat, amelyben megállás nincs a tökéletes elszegényedésig. Pedig meg kell állitanunk ezt a folyamatot és ehhez egy archimedesi pontra van szükség. Ez a kivül álló segitség pedig a magyar fogyasztó lelkiismeretének felébresztése a „Magyar Hét" tanitása által. És ha a teljes magyar fogyasztóközönséget reprezentáló magyar társadalmat egész vásárló erejével a magyar ipari termelés minden alkalommal való fogyasztására irányitjuk, akkor a magyar gazdasági válság tul fog jutni azon a holtponton, amelyből ma kievickélni látszólag nem tud.

A gazdasági válságból kivezető ut tehát: archimedesi pontot találni a magyar fogyasztóban, akinek fogyasztása a gazdasági élet folytonosságát egyedül biztosithatja

Apadnak az állami bevételek.

A pénzügyminiszter most tette közzé julius és augusztus hónapok bevételét, melyből kitünik, hogy a két hónapban 6 millió egyszázezer pengővel kevesebb folyt be az adóirányzatnál.

Az augusztusi közjogi bevételek összege csupán 86·9 millió volt, vagyis az előirányzott 90 milliónál 3·1 millióval, a mult év augusztusi bevételnél pedig 2·2 millióval kevesebb. Visszaesés mutatkozik ugy az előirányzathoz, mint az előző év augusztusi eredményéhez képest a forgalmiadónál, az illetékeknél és a dohányjöv[illegible] emelkedés jelentkezik az egyenesadóknál, fogyasztási adóknál és az előirányzathoz képest a vámjövedelmeknél is. Az 1930. és 31. költségvetési év első két hónapjában (julius és augusztus) összesen 134·5 millió közjogi bevétel folyt be, azaz 6·1 millióval kevesebb az előirányzatnál.

A postánál és az államvasutaknál a forgalom általában csökkent, a teljesitmények és kezelési eredmények is apadást mutatnak. A külkereskedelmi forgalom augusztusban elég kedvezően alakult, annyiban a kiviteli többlet 5·9 millióra rugott. A mult év augusztusában a behozatal 86·9 millióra rugott, mig az idén csak 70·4 millió pengő volt. A kivitel 87·3 millióról leszállott 76·3 millióra. Csökkent a behozatal szénben, fában, ásványolajban, pamutszövetben és fonálban, gyapjuszövetben, gépekben. A kivitelben a buza exportja jelentékenyen csökkent, elmaradást mutat a rozs, liszt és friss gyümölcs kivitele, mig az állat, különösen pedig a szavasmarhakivitel számottevően emelkedett.

A csődök és kényszeregyezségek száma apadást mutat, viszont a munkanélküliek száma némileg emelkedett. Az állami közigazgatás szeptemberi előirányzatában kiadásként 80·6 millió pengő van felvéve, 1·6 millióval több, mint a mult év szeptemberére, mig bevétel gyanánt 72·8 millióra számitanak, tehát 6·6 millióval kisebb összegre, mint a mult év szeptemberében. A szeptemberi előirányzat tehát 7·8 millió hiányt mutat, holott a mult év szeptemberére 0·4 millió bevételi többletet irányoztak elő.

Te is oka vagy a munkanélküliségnek, ha nem magyar árut vásárolsz; mert a külföldi áru csak a külföldi munkásnak ad kenyeret. Ezt tanitja a „Magyar Hét", mely október 18-tól 26-ig tart.

HIREK.

Október 31, a takarékosság napja!

Sokat szerezni csak kevésen tudnak, takarékoskodni azonban mindenkinek módjában áll.

Takarékoskodni akkor kell leginkább, amikor az a legnehezebb.

Szegény az ország, de ha sok a takarékos ember, még gazdag is lehet.

Takarékoskodjunk gyerekeink jóléte, családi boldogságunk megalapozása érdekében.

A takarékosság igen sok sorscsapástól megóv.

Járj elöl a takarékosságban a embertársaidnak is példát mutatsz.

Ki a fillért félreteszi,
Zsebe pengővel lesz teli.
S ki pengőit félve költi,
Öreg korát vigan tölti.

JOT TESZ!!!
Önmagával és rádiójával, ha VALVO csövet használ.
Kapható: Keczer Dániel villamossági üzletében.

A nyolcas lemaradt.

Irta: Barna Gábor.

Nem látott senkit és semmit. Tizennyolc éves fiatalsága minden fojtott lázával élte a nagy eseményt, ami készült.

Ott állt a folyó partján, melynek tiszta tükrében egy karcsu, lilaruhás kisleány alakja ringott. Még a maga napfoltok gyémántjától csillogó, tündériesen élő fényképe sem érdekelte. Aki a jövőbe akarna látni, az ugy is hiába néz a tükörbe.

Lefelé folyt a folyó, felfelé folyt a verseny. De előtte minden összefolyt. Szinesen zagyva, szintelen szürkeségét, melyből mint valami távoli gyönyörü igéret, ugy kaprázott elő, ami még nem volt, de lesz: a nyolcasok versenye! Az igazi verseny.

Ezt várta Piroska és a nevéhez méltó rózsák nyiltak messzi titkok bódulatától ábrándos kis arcán. Szeme azt nézte, amit nem látott. Füle a diadal ujjongására figyelt, ami majd felharsan akkor, ha . . .

Csengetés csilingelő fogalányait csábálta idáig a tolvajkedvű nyári szellő. Indulnak a nyolcasok.

Most indulnak. Három nyolcas. Kettő: az semmi. De a harmadik. Az már valami.

Abban a valamiben ül az, aki minden. A nyolc közül a második. A kettős. A Pista. A Pista!

A kettes. De olyan csak egy van.

Egyszer beszélt vele, de azóta mindig csrágondol. És ő észre se veszi. Más vizeken evez. Messze az életnek az a partja, ahol ő várja . . . Csak áll a parton, néz, néz, de a kegyetlen evesőcsapások nem hozzák őt közelebb. Mindig messzebb, messzebb . . . Sodor a folyó.

Jönnek. Most az egyszer mamorusan lehet élvezni a közeledés minden hiába remélt verfagyasztóan forró izgalmát.

Ők az elsők. Hurrá!

A kettes nagyszerüen evez. A nap glóriásan ég aranyszéke haján. Jó a napsugarnak, megsimogatja istlatatlan ujja . . . Aki fent van, magasan, annak jó . . . Mindig csak annak jó.

— Tempó, Pista! — Kisbálja magában, de kilelé csak az ajka reszket.

Nem is mer odanézni. Ugysem venné észre. Csak áll a parton, a fordulonál és forog könnyes szeme előtt a verseny, a folyó és az egész világ.

Az egész rossz világ, ahol olyan árva az, akinek olyan valakije van, aki nem az övé. Aki nem is veszi észre . . .

Halk csobbanás. Egy piros rózsa hull a vizbe. A diadalmas evezők közé.

Piroska dobta a rózsát és érezte a tövisét.

Odaszánta a kettes ele, a csónakba, de nem sikerült. Neki semmi sem sikerül.

És megtörtént az, amiről a sportkrónika ugy fog megemlékezni, hogy egy váratlan esemény a nyolcas győzelmére került. A »váratlan esemény« a rózsa volt, ami a vizbe esett. Miatta esett a vizbe a nyolcas biztos első helye is. A kettes az evező helyett másnova nézett, összeütközés a lapátok és mindennek vége szakadt.

Vége szakadt, de folytatása is lett.

A szegedi Szent Imre ünnepély és ezzel kapcsolatosan a fogadalmi templom felszentelése stb. ünnepségek majdnem egész héten folytak, a főünnepség tegnap zajlott le, amelyen dr. Serédi Jusztinián biboros hercegprimás is részt vett. Ezen főünnepségre városunkból Jándi Bernardin kormányfőtanácsos, dömölki apát és Alfay Pongrác hitoktató pénteken utaztak el Szegedre.

Polgármester választás Szombathelyen. Kiskos István kormányfőtanácsos, Szombathely volt polgármesterének képviselővé történt megválasztásával megüresedett a szombathelyi polgármesteri állás. Ezt az állást tegnap töltötte be dr. Horváth Kálmán alispán és mivel több pályázó nem volt, mint dr. Ujváry Ede helyettes polgármester, a választóközönség közfelkiáltással választotta meg dr. Ujváry Edét Szombathely polgármesterévé, aki megválasztása után jelentős programmbeszédet mondott.

Az üzletek ma délig nyitva tarthatók a kereskedelmi miniszter rendelete értelmében a Magyar Hétre való tekintettel.

Vallásos est. A celldömölki Ev. Ifjusági Egylet október 31-én délután 5 órai kezdettel műsoros vallásos est keretében kiván megemlékezni a reformációról a templomban, hová mindenkit szeretettel meghiv.

Elhunyt ezredesné. Özv. Prinz Ferencné szül. Petracsek Karolina, nyug. honvédezredes özvegye, kedden éjjel 72 ik évében hosszas szenvedés után meghalt. Csütörtökön délután temették nagyszámu gyászoló közönség részvételével. Az elhunyt a Kath. Legényegyletnek pártolója és támogatója volt, azért az egyesület zászlója alatt kisérte utolsó útjára.

Aranykalászos ifjak felavatása volt Szombathelyen a téli gazdasági iskolában, amely az évzáró ünnepéllyel és egyben terményverseny kiállitással volt egybekötve. Járásunkból Hőbe Gyula vönöcki lakost avattak fel, akinek mellére Gulácsy igazgató »Légy jó magyar gazda« jelszavak kiséretében feltüzte az aranykalászos jelvényt.

Katalin bál. A celldömölki Kath. Legényegylet az idén is hagyományához hiven megtartja Katalin estélyét. A bál a Korona-szálloda termeiben lesz november hó 9-én, vasárnap este. A meghivók már elkészültek és a hét folyamán már szét is küldetnek. Az agilis rendezői gárda nagy buzgalommal fáradozik az estély előkészületein, hogy minél sikerültebbé tehesse a szép estélyt. Amint a jelek mutatják, igen jónak igérkezik az őszi szezon mulatsága.

Óratöbblet a tanároknál. A középiskolai tanároknál hirek szerint a létszámcsökkentést ugy akarják keresztül vinni, hogy az eddigi heti 18 óra helyett 22 órára kötelezik őket. Ezt a tervet a pénzügyminiszterium és a kultuszminiszterium már letárgyalta és a kultuszminiszterium állitólag ebbe már beleegyezett. Ha ez a terv valóra válik is, nem lesz szó tanárok elbocsátásáról, csak a megüresedett helyeket nem töltik be.

Az igazságügyminiszter a kötelező magánegyezségi eljárást a mezőgazdaságra is kiterjeszti. Az igazságügyminiszter a kötelező magánegyezségi eljárást kiakarja terjeszteni a mezőgazdasági termelőkre is. A válságos helyzetbe jutott mezőgazdaságnak is szükséges megadni azt a jogvedelmet, melyet a kereskedelem és ipar a kényszeregyezségi eljárások révén már évek óta igénybe vehet. Az Országos Mezőgazdasági Kamara foglalkozik most a magánegyezségi eljárásnak a mezőgazdákra való kiterjesztésének gondolatával. A kérdés most áll előkészités alatt. A rendeletet az igazságügyminiszterium fogja kiadni és a mezőgazdasági hitelvédő szervet — amely ezeket intézni fogja — a Mezőgazdasági Kamarák hatáskörében állitják fel.

A célnál, a parton a pletyka bábeli nyilzavarában halk köszöntés harangozott Piroska piruló kis fülébe.

Kézcsók. Pista kezében ott remegett a vizcseppeket harmatozó rózsa. A váratlan esemény. Piroska szemében pedig könny csillogott és örökre felejthetetlen, boldogan könyörgő bánat.

— A nyolcas lemaradt, — suttogta meghatottan Pista, de a kettes révbe ért.

Válasz nem volt. Ez volt a válasz. Minden külön értesités helyett.

Beszélgetni kezdtek és tiz percen belül Pista már sok mindent igért. Első sorban azt, hogy többet nem evez. Nyolcasban legalább nem. Nincs is semmi értelme.

Egészen más az álma. Egy kis békés csónak, nem nyolcas, csak pár evezős, két ember számára, aki szereti egymást. Ugy evezni egy cél felé, biztos győzelemre, a csendes családi élet drága, nyugalmas folyóján.

Másnap reggel egy nagy csokor rózsával kapta vissza kamatosan azt az egyszál rózsát, ami a vizbe esett. De ezt nem dobta a vizbe, csókos gyengédséggel tette bele. A vázába, mit majdnem ugy szeretett, mint őt.

Bő és jó termést csakis jókarban tartott szőlő hozhat!

Szőlőoltványok, sima és gyökeres **alanyvesszők, hazai gyökeres** vesszők és **Othello** gyökeresek a **legjobb fajokban,** garantált minőségben **legolcsóbban** beszerezhetők:

Badacsonyvidéki Szőlőtelep Kezelősége Tapolca, Zalam.

A dohányjövedék 360 vaggon dohányt adott el külföldre. Most van döntés előtt a dohány export ügye és folynak a tanácskozások, hogy melyik csoportnak adják oda a dohányértékesités monopoliumát és ime a dohányjövedék minden külső segitség nélkül egymaga tudott mostanaban 360 vagon dohányt a külföldön értékesiteni. Ez a körülmény lényegesen befolyásolja a pályázat eldöntését is, mert azt demonstrálja, hogy a dohányjövedék nincs rászorulva sem budapesti bankszövetkezetre, ha kell maga is tudja értékesiteni jobb dohányfajtáinkat a külföldön. Mindazonáltal azt tartják helyesebb megoldásnak, ha nem a dohányjövedék maga, hanem külföldi összeköttetésekkel rendelkező gyakorlati kereskedelmi szervezetek végzik az értékesitést. A külföldi sikerek elsőrendü, ez a dohányjövedék alfa-pontja is. Viszont a dohányjövedék természetesen minél kedvezőbb feltételek mellett szeretné a monopoliumot kiadni, sőt legszivesebben megosztaná ezt a jogot két tőkeerős csoport között. Ezirányban is folytak tárgyalások, azonban egyenlőre semmiféle eredmény nem várható.

Műhimzőnők.

A Weiss Manfréd Acél és Fémművei rt hogy varrógép lerakatosait ellathassa mű vészi kivitelü propaganda anyaggal, alkalmazni óhajt

elsőrendü műhimzőnőket

akik eredeti **Csepel**, vagy eredeti **Pfaff** varrógépeken beigazolhatóan gyakorlattal birnak és szakmájukban **elsőrangut produkálnak** a következő **műhimzési** munkálatokban:

lapcsöltésü vagy virág-, azsur-, kockás vagy csipkeöltéses-, betü vagy monogram-, aplikációs, hardanger-, grainir- vagy homoköltésü-, smyrna-, point lace- vagy szalag-, madeira- vagy fehér, perzsa azsur-, filet tömömunka, richelieu- vagy renaissance-, arabs és szines himzés.

A műhimzőnők részben a fővárosban, részben vidéken nyernek elhelyezést és minden társadalmi osztály tagjai jelentkezhetnek. Levelek eredeti okmányok nélkül Weiss Manfréd Acél és Fémművei rt. Budapest, V. Mária Valéria-utca 17. szám alá cimzendők.

A magyar ipar diadala. A »Csepel« kerékpárok nagy sikerei után, melyek a külföldi kerékpárbehozatalt ugyszólván teljesen megállitották és 400 magyar mérnök és munkáscsaládot juttattak állandó foglalkozáshoz, Weiss Manfréd gyár most forgalomba hozta a »Csepel« varrógépet is. E gépek oly tökéletes hivitelben készülnek és oly kedvező fizetési feltételekkel vásárolhatók, hogy nemsokára e tekintetben sem leszünk a külföldre utalva és a külföldi varrógépekért eddig évente kiadott 4—5 millió pengő az országban marad. A gyár ezenkivül dijmentes varrás és himzés oktatást is rendez minden érdeklődő részére, vételkötelezettség nélkül, mig a »Csepel« varrógép vevőket ingyen szabászatra is kitanittatja. Ütött a 12-ik óra, hogy ne csak szóval, hanem tettel is pártoljuk a hazai ipart és igy véget érjen minden baj okozója, a munkanélküliség.

Kezdődik az uj »Miss Magyarország« választás. A Szinházi Élet e heti számában jelenti be, hogy megkezdi az uj »Miss Magyarország« választást. Incze Sándor hetilapjának legujabb számában közli Szeplonczay éva Rio de Janario-i noteszát sok érdekes képpel, levéllel, feljegyzéssel. Hallatlanul érdekes cikk: A csókon szerzett világhir. Incze Sándor cikke a New York i szinházi ujdonságokról. Dénes György elmondja, hogy készitettek Biller Irénnel együtt Párizsban magyar konferanszot a Paramount Paradehoz. Clara Bow tizezer dolláros kártyaveszteséga. Ezenkivül rengeteg gyönyörü kép és érdekes cikk teszi gazdagga a Szinházi Élet uj számát, amely regényt, három és egyfelvonásos szindarabot, harmincket oldalas gyermekujságot, kottát ad mellékletül. A Szinházi Élet egyes számának ára 1 pengő, negyedévi előfizetési dij 10 pengő. Kiadóhivatal: Budapest, VI. Aradi-utca 8.

A „Magyar Hét“ a magyar mezőgazdasági termelés megerősödését is hirdeti. Magyarok! a magyar föld terméleit fogyasszátok! A „Magyar Hét“ október 18—26-ig tart.

Sertésápolók kiképzése. A földmivelésügyi miniszterium gondoskodni kiván arról, hogy az országos hussertéstenyésztéssel foglalkozó birtokosai alkalmazottaikat, egyelőre 4 hetes gyakorlati tanfolyamon kiképeztethessék. A 3-ik sertésgondozói 4 hetes gyakorlati tanfolyam a pápai m. kir. mezőgazdasági szakiskolán november hó 1 és 28 ika között fog megtartatni. Részvételi dij 40 pengő, melynek ellenében a résztvevők élelmezést, lakást, fütést és világitást is kapnak.

Fedák Sári szenzációs nyilatkozata a hangosfilmről és a szinház jövőjéről a Délibáb képes szinházi hetilap legujabb számában jelenik meg. Rendkivől érdekes cikkben nyilatkoznak Titkos Ilona, Csortos Gyula, Gaál Gyula és Molnár Aranka arról a kérdésről, hogy ott tudnák-e hagyni a szinpadot s ha igen, mi volna ez az ok? Képes beszámoló az »Őnagysága egy napja« és a »Három muskétás« premierjeiről. Ezenkivül a »Skót« rovatban a szinházi intimitásokat találja meg az olvasó, egy másik cikk Podrecca mester bábszinházáról ir érdekes intimitásokat. Érdekes látogatás Szenes Béla árváinál. A két gyermek meghatóan mondja el jövő terveit. A felsorolt cikkeken kivül számos riport, kép és tréfa tarkitja a 84 oldalas Délibáb legujabb számát, amelynek filmrovata a legujabb hollywoodi ujdonságokról számol be. Ki kell még emelnünk az »Árnyak háza« cimü érdekfeszitő folytatólagos regényt és Vitéz Miklós egyfelvonásosát. Megjelenik minden szombaton. Ára 30 fillér.

Elhunyt hozzátartozójának Mindenszentekre már most rendelje meg a sirkövét **Singer Mihály kőfaragónál** Celldömölk, Sági-utca 25, ahol mindenféle márvány és gránit sirkő, egyszerü és diszes kivitelben olcsó árban kapható.

Nem szállitják le a közalkalmazottak fizetését. A miniszterelnök kijelentette, hogy nem szállitják le a tisztviselők fizetését, de felemelik a fizetésük után járó kereseti adót. A kereseti adók felemelésével évi 20 millió pengő megtakaritásra számitanak. A redukció tehát meg lesz, csak más lesz a neve.

mara és valamivel olcsóbb áron, mint tavaly. 40—42-es számu férficsizma ára 26 P, 43—47-es számu férficsizma ára 27 P, 38—41-es női és ifjucsizmák ára 20 P, 25—27-es gyermekcsizma 12 P, 28—29 es gyermekcsizma 13 P, 30—31-es 15 P, 32—33-as 26 P, 34—37-es gyermekcsizma ára 18 P. Férfibakancs 40—42-es számu 14 P, 43—47-es bakancs ára 15 P. Érdeklődőknek a gazdakamara azonnal megküldi a 4 oldalas ismertetést, mely a gazdacsizma és gazdabakancs pontos leirását, az áru garancia módját, a rendelés tudnivalóit kimeritően tartalmazza. Az akcióban mindenki résztvehet. A gazdakamarai akció előnye, hogy 14—15 pengőért igen jó minőségü garantált strapabakancsot, 26—27 pengőért erős, tartós, becsületes anyagból készült férficsizmát kezetek, cselédtartó gazdák figyelmébe ajánljuk az akciót. Cim: Gazdakamara Győr 2. Gazdakörök, mezőgazdasági bizottságok, Hangyák, jegyzői hivatalok szinlén rendelhetnek. A csizmaszár bőrrel bélelt, kemény. A fej ványolt, zsiros, erős tehénbőr. A talp ujnyi vastag erős, a sarok tiszta bőr és patkós. Szárbőség, magasság és a láb alak mérete megadható. A szine fekete. Öt tagu szakbizottság szigoruan felülvizsgál minden egyes pár lábbelit. Visszaélés teljesen ki van zárva. A mester neve és lakhelye, a kamara igazoló pecsétje nyujtanak garanciát a lábbeli jó minőségére és jó munkájára. Uradalmak, cselédtartók hitelezni szokták s a cseléd és munkás havonként, vagy negyedévenként törleszti a lábbelit.

A baromfitenyésztés előmozditása. A baromfitenyésztő szakkörök ujabban igen behatóan foglalkoznak az okszerü takarmányozásnak a baromfitenyésztésre gyakorolt kedvező hatásával. A teljes értékü takarmány vagy ennek hiányában a D. vitaminnal kiegészitett eleség ugyanis gyakorlati tapasztalatok szerint ugy a tojáshozamra, mint pedig a csirkék életképességére s erőteljes fejlődésére igen előnyös hatással van s megakadályozza a tollasodásnál olyan gyakori angolkór kifejlődését. Ez a kérdés a folyó évben Londonban megtartott 4-ik nemzetközi baromfitenyésztési kongresszust is foglalkoztatta és bemutatásra került a magyar találmányu D. vitaminos Pekk készitmény, melynek alkalmazása baromfitenyésztésünk fokozott fejlődését van hivatva biztositani.

A titokzatos stylesi eset. Styles ben, egy angliai városkában meggyilkolták Emily Ingletorp dusgazdag földbirtokosnőt. Hiába nyomoz a rendőrség, hiába dolgozik ebben az ügyben a zseniális belga detektiv Hercule Poirot, a bünügyet sokáig homály fedi. »A titokzatos stylesi eset« a cime Agatha Christie legujabb szenzációs detektivregényének, amelynek közlését jövő heti számában Tolnai Világlapja kezdi meg. Tolnai Világlapja uj száma nagyon változatos és gazdag tartalommal jelent meg. 64 oldalon számtalan cikket, riportot, novellát, két folytatásos regényt és hetven mélynyomásu képet közöl. Egy szám ára mindössze 24 fillér. Előfizetési ára negyedévre 2 P 90 fillér. A népszerü képeslap minden olvasója 10 P bolti ár helyett 2 P 90 fillérért bármentve megkapja Tolnai Világlexikona, Világtörténelme és a Müveltség Ulja egy-egy 320 oldalas, többszáz kép-

SCHRIKKER SÁNDOR
FAISKOLÁJA
ALSÓTEKERES-PUSZTA, U. P. LEPSÉNY
INTERURBAN TELEFON: LEPSÉNY 10

Gyümölcsfák,
rózsák,
díszcserjék,
örökzöldek

GYÜMÖLCS ALAKFÁK NEVELÉSÉRE

KÉPES ÁRJEGYZÉKET DIJMENTESEN KÜLDÖK

Tisza Kálmán.

Politikai és publicisztikai tanulmány.

35) Irta: **Vécsey Tamás.**

VIII. A harmadik nehézség:

A katonai kérdés.

Egy incidens vetette fel a katonai kérdést a Tisza korszakban. 1886. május 21-én, Budavár visszafoglalásanak evfordulóján ugyanis a budapesti 4. és 5. müszaki zászlóalj tisztjei Janszky Lajos vezérőrnagy vezetése alatt kivonultak a krisztinavárosi régi temetőbe s ott ünnepiesen megkoszoruzták a Budavár visszavételénél elesett Hentzi tábornoknak, Alnoch ezredesnek s meg néhány császári tisztnek közös sirját. A megkoszoruzásnál Janszky vezérőrnagy beszédet tartott az egységes szellemről, mely »azokban az időkben az egész hadseregben uralkodott« s azt az óhajtását fejezte ki, vajha mindig olyan erős lenne az összetartás, mint akkor volt.

A következő napon, május 23-án a képviselőházban Ugron Gábor és Szalay Imre ellenzéki képviselők meginterpelláltak Tisza Kálman miniszterelnököt. Mindketten az ellenzéki pártok zajos helyeslései közben utalkoztak az ellen, hogy a — katonaságot beleviszik a politikába s hogy a hadsereg ugy viszonozza a magyar nemzet lojalitását.

Tisza Kálmán csak másnap, május 24-én válaszolt az interpellációkra, mert előbb tájékozódnia kellett a történtekről. Tisza előbb némileg enyhitette ugy a dolog külsőségeit, mint a beszéd célzatát, azt hozván fel, miszerint nem napiparancsban, hanem csak rendeleti iven szólitották fel a tiszteket a kirándulásra és hogy nem diszben, hanem csak szolgálati ruhában vonultak ki. Aztan azt is felemlitette, hogy Janszky tábornok nem tett beszédében politikai célzásokat. Az ellenzéken haragosan zajongtak eleinte, mert azt hitték, hogy Tisza mentegeti Janszkyt, de megváltozott a hangulat, mikor a miniszterelnök kijelentette, hogy az eljárást tapintatlannak és helytelennek tartja. »A nemzeti önérzet megóvását minden sérelem ellen épp ugy kötelességemnek tartom, mint bárki más s megnyugtatásul kifejezem, hogy a döntő körök nézete is ez, a katonai körökben a legfelsőkig. Egyébiránt pedig meg fog történni az intézkedés, hogy hasonló dolog ne ismétlődjék.«

Julius 16-án nyilvánosságra jutott, hogy báró Edelsheim Gyulay Lipót budapesti hadtestparancsnokot egészen váratlanul nyugdijaztak s helyébe Pejacsevich Miklós gróf altábornagyot nevezték ki a 4. hadtest parancsnokává, az ő helyébe pedig Janszky vezérőrnagyot hadosztály parancsnokká. Báró Edelsheim-Gyulay Lipót nyugdijazásának hire roppant feltünést keltett, mert kitudódott, hogy Edelsheim egy alkalommal a Nemzeti Kaszinóban helyeselte Tisza Kálmannak a Janszky ügyben tett képviselőházi nyilatkozatát.

A képviselőház szünetelt, ott nem tömbolhatta ki magát a felháborodás; hanem a parlamenten kivül annál nagyobb volt a háborgás. Nemcsak az egyetemi ifjuság, hanem a polgarság is kivonult az utcara és a Muzeumkörutón, meg a Kossuth Lajos-utca és a Rákóczi-uton(akkori Kerepesi ut) minden délután nagy tömegek gyülekeztek s lármásan tüntetve a »soldateskaság« ellen. Az országban is megindult a nemzeti hangulatok megnyilatkozása, minden nagyobb városban tüntető népgyülések voltak, mire Tisza kihallgatásra ment a királyhoz Ischlbe. Haragosan és bosszusan fogadta őt a király; »A trónörökös jelent meg nálam — igy szólt — s a hadsereg nevében elégtételül az Ön elbocsátását kérte tőlem«. Tisza felkelt helyéről és igy szólt: »kész vagyok távozni Felség minden percben« A király erre saját kezével nyomta vissza a székébe a miniszterelnököt és igy szólt: »machen Sie keine Geschichten, a trónörökös még csak gyerek, mi pedig öregek vagyunk, okosaknak kell lennünk«. Ez az okosság abban a királyi kéziratban nyilvánult meg, mely Ischlben aug. 7-én kelt s a »Budapesti Közlöny« aug. 11-iki számában jelent meg és a többi közt igy szólt:

»Sajnálattal észleltem, hogy némely, az utóbbi időben történt személyzeti változás különféle félremagyarázatásra alkalmat szolgáltatott, melyek a közvéleménynek nyugtalanitására, valamint a polgári lakosság és hadseregem közt magyar koronam országaiban eddig fennállott jóviszonynak sajnálatraméltó megzavarására vezethetnek.« A kir. kézirat ezután kijelentette, hogy tisztán csak katonai szolgálati tekintetek szerepelhettek s hogy a hadsereget csak az a szellem vezetheti, mely a legfelső Hadurat vezeti.

»Csak szandékos nem tudás, vagy nem tiszta indokok — mondja továbbá a kézirat — »vezethetnek tehát arra, hogy a hadsereg, mely háboruban és a békében hiven teljesitette kötelességét, a valódi hazafiasággal, az ország törvényeivel és alkotmányával ellentétbe helyeztessék.«

Végül következik a Tisza Kálmán iránt érzett bizalom nyilvánitása és az a kivánság, hogy a kormány tegye meg kötelességét a rend és csend helyreállitására. Csakhamar helyre is állt a csend, ama nagy csend, melyben csak a Tisza Kálmán szava hallatszik fennen, mivelhogy csak ő gondolkodik, ő beszél és cselekszik az országban.

Az emberek többsége csendben élt akkor és boldog volt, hogy a Tisza rendszer berendezésében elhelyezkedhetett. Az arisztokrácia birtokokat vásárolt és hitbizományokat alapitott, a nemesség visszaszerezte nehezen nélkülözött politikai befolyását a vármegyében: A városi lakosságot pedig a megelégedés jóleső érzése töltötte el és a családi körön belül és azon kivül a társadalmi szervezetekben a

régi mellé érdemek és kötelező tárgyszerűtlenek mutatkoztak. A parasztnak munkája mellől sem hiányzott az ő dal, hogy

„Gyokcs a ga[illegible]t az hagem,
Nem vettem, a ró[illegible] varrta ingyen[1]

mert a szegénység fájó érzetét még nem ébresztették fel benne a pesti agitatorok... Az 1888. év őszén ezt a megelégedést és a csendet ismét megszakitotta a katonai kérdés: a vederőreform napirendre tűzése által.

Ha ennek a kérdésnek a nyomában támadt felfordulást a történetiro hivatásának megfelelve hiven akarja megrajzolni s a szereplőit életre kelve igyekszik bemutatni, akkor egyesitenie kell lelkében a historicus higgadtságával nemcsak az államférfi politikai ismereteit, hanem a filozófus elmélyedését és a szépiró analizisét is, mert csak ilyen széles látkörrel felszerelve lesz képes való és igazságos itéletet mondani a tömegről, az ellenzékről és Tisza Kálmánról. A tömegről meg kell majd allapitania, hogy annak józan eszét a hazafiságnak nevezett gyülölet salvanikus ereje megolvasztotta, — az ellenzék jellem-nemesét pedig le kell tépnie a nemzeti illuziókba itatott álarcát annak az alnok képmutatásnak és annak a nagykepű szemforgatásnak, amely magát Tiszával szemben hazafiságnak és erkölcsi erőnek tartotta. Ra kell mutatnia majd arra, hogy a képmutatók fegyvereiket nem erkölcsi tulajdonok elérése céljából kösörülik Tisza ellen, hanem azért, hogy a hatvanhetes kiegyezésnek, a királynak és a kormánynak a tekintélyét lejárassák és hogy ezért nem is erkölcsi és hazafiui emelkedettséget fejtettek ki a sokat hánytorgatott anyagi korrupcióval szemben, hanem értelmi és érzelmi romlottságot, mellyel a sajtószabadságnak valóságos orgiát rendeztek hirlapjaikban. Ezzel szemben viszont fel kell tüntetnie a történetirónak, hogy az a nagy államférfi »kinek minden kézvonása acélbetűket ir a történet lapjára,«[1]) e szörnyű bántalmak néma elviselésében a legcsodásabb lelki nagyságot és türelmet tanusitotta.

Nézzük azonban, mi volt annak a minden eddigi sérelmet felülmuló és gaz merényletnek minősitett véderőjavaslatnak a tartalma, volt-e benne sérelem s ha igen, miben állott az?

A véderő szervezetéről az addigi 1868. évi XL. tc. akként intézkedett, hogy a honvédelem módját az általános védkötelezettség elve alapján szabályozta és kimondotta, hogy a rendes hadsereg és a haditengerészet — amely felett az 1867. évi XII. tc. szerint a vezérlet, vezényelet és belszervezet Ő Felsége által intézendőnek ismertetik el — nemcsak ez országnak, hanem Ő Felsége mindkét allama területeinek külellenség elleni megvédésére és a belrend és biztosság fenntartására is van hivatva.

A magyar állampolgárok tehát nemcsak az ország védelmére — hanem amennyiben a közös hadseregbe osztattak be — Ausztria védelmere is tartoztak katonaskodni, sőt tekintettel arra, hogy a hadsereg és a haditengerészet a véderőről szóló törvények értelmében az ország határain kivül az országgyülés beleegyezése nélkül is alkalmazhatók voltak, a hadseregben szolgalatra kötelezett magyar állampolgárok nemcsak az ország védelmére, hanem minden esetse tartoztak katonaskodni, azaz nemcsak honvédelmi, hanem katonaskodási kötelezettség is terhelte őket.

Erre való tekintettel az ország bizonyos meghatározott számra korlátozta azoknak a magyar állampolgároknak számát, akiket a közös hadseregben való katonaskodas kötelezettsége terhel s az 1868. évi XL. t. cikkben tíz évre 800.000 főben allapitotta meg a közös hadsereg teljes hadilétszámát (11. §.), melyből a Magyarországra eső hadjutalék a népesség számaranyában 329,632 főben határoztatott meg (13. §.), kimondatván, hogy az évi ujoncjutalék ennek megfelelően szintén 10 évre allapittassék meg. Ezen 10 év lefolyása előtt az ujoncjutalék kérdésbe csak ugy lesz vehető — mondja a törvény — ha Ő Felsége az illető felelős kormányok utján annak emelését, vagy leszállitását kivánja.

Az ezen ujoncjutalékba besoroltak 3 évi tényleges és 7 évi tartaleki szolgalatra kötelezték a hadseregben, azután 7 évig a honvédségnél tartoztak szolgalni.

De háboru esetére arról is kellett gondoskodni, hogy a 800 000 főben megállapitott közös hadseregben támadt hiányok kiegészitésére bevonuini kötelés egyének már béke idejében ki legyenek jelölve. E célra létesült a póttartalék, melynek összes tiz évi jutaléka nem emelkedhetett többre, mint az egy évi ujoncjutalék (13. §.), azaz a póttartalékba évenként beosztandó állampolgárok száma tíz évi ujoncjutalékonak csak egy tizedrészét tehette. A póttartalékba beosztottak nem voltak felavatott katonak s béke idején sem kiképzésre, sem gyakorlatra nem kötelezettek, hanem csak hadjárat esetére tartattak nyilván.

(Folyt. köv.)

[1]) II. Kákai Aranyos i. m.

Négy szó! Négy szó! Négy szó!

DISKAY

MEGŐRÖKIT SZÉPÍT FIATALIT.

Vésse jól emlékezetébe e **négy szót** és **Budapesten** el ne feledje fölkeresni e közkedvelt mester műtermeit, hol a

legjobb anyagot
legművészibb kivitelt
legmérsékeltebb árakat

kapja s hol **FÉNYKÉPNAGYITÁSAIT posta utján** beküldött **képek után** is gyorsan és élethűen elkészitik.

MŰTERMEK:

VII. Rákóczi-ut 74. sz. Magyar Divatcsarnok házában Telefon József 35.—89.

II. Zsigmond-u. 38. sz. Lukács fürdővel szemben Telefon Automata 517—40.

E lap előfizetői 25% kedvezményben részesülnek. Ezért e szelvényt **vágja ki** és rendeleiseihez mellékelje.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk

özv. Prinz Ferencné

temetésén megjelentek, ravatalára koszorut vagy csokrot helyeztek, nagy bánatunkban vigasztaltak, különösen a Kath. Legényegylet, hogy a temetésen testületileg zászló alatt jelent meg, fogadják bánatos szivünk hálás köszönetét.

Petrascsek József
és családja
Prinz Józsefa.

Filckalapok 6 P-től
Tweed divatsapkák 7 P-től
Bársonysapkák 8 P-től
Bársonykalapok 12 P-től
csipkék, szalagok nagy választékban
Kreiner Mövéreknél
Celldömölk, Erzsébet-utca 4. szám.

Vöröstarka (sveici-féle) 18 hónapos diplomás

tenyész bika

eladó Gécs Mihálynál Kemenes magasiban.

Intelligens leány, ki zongrázni tud, varráshoz ért, gyermekek mellé ajánlkozik.

16 hónapos diplomás vöröstarka

tenyész bika

Szabó Lajosnál Alsómesteriben eladó.

Önkéntes árverés.

Özv. Bernáth Jánosné tulajdonát képező

nagy gazdasági ház kerttel

1930. évi november hó 2-án délelőtt 10 órakor Celldömölkön, Kinizsi-utca 16. szám alatt szabad kézből

nyilvános árverésen eladatik.

Az épületen van 2 szoba, 1 konyha, éléskamra és gazdasági kamra, 1 nagyobb istálló, 1 kisebb istálló. Kocsiszin, alápincézett pajta. Az egész terület 2 hold.

Mielőtt könyvelésének

rendbehozatala felett határozna, mielőtt könyvelőjének a mérleg elkészitésére utasitást adna, forduljon bizalommal

Vargha László

és Könyvvitel szerkesztőjéhez Budapest, VIII. József-körut 86. Telefon: József 322—60. tanácsért adózás és könyvelés szempontjabol. Könyvvizsgálatoknál az **Ellenőrző Könyvszakértő** az Ön érdekeit védi.

Vállal: Könyvelések felfektetését, reviziojat, rendbehozatalat, örökösödési, társüzleti és peres elszámolásokat, havi és órakönyvelést, adóügyek ellenőrzését.

Lapunk előfizetőinek 25% kedvezmény utáni biztositva.

Lakatos munkákat,

kifogástalan épület-munkát, kovácsolt vaskaput, kerítést, sirrácsot, bármily rendszerű takaréktüzhelyet, uj munkát vagy javitást a legmodernebb kivitelben

alacsó áron készit

Kiniczky Lajos

lakatos mester **Celldömölkön.**